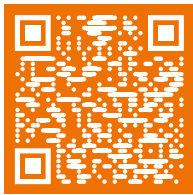

Stakime me rotacion

Çfarë duhet të marr parasysh?

Diese Broschüre ist auch in Deutsch erhältlich.

Cette brochure est également disponible en français.

Il presente opuscolo è disponibile anche in italiano.

This brochure is also available in English.

Este folleto también está disponible en español.

Esta brochura também está disponível em português.

Ova brošura dostupna je i na srpskom jeziku.

Bu broşür Türkçe olarak da mevcuttur.

**Informacion
i përgjithshëm**

Situata e furnizimit me energji në Zvicër dhe Evropë është e tensionuar. Ndërprerjet në furnizimin me gaz në Zvicër dhe mbylljet e termocentraleve mund të bëjnë që furnizimi me energji në dimër të pakësohet.

Nëse furnizimi me energji elektrike nuk garantohet më, Këshilli Federal dhe Zyra Federale për Ekonominë do ndërhyjnë me masa për të mbështetur furnizimin kombëtar: Kursime, ndalime përdorimi, racionalizime dhe si masë fundit, fikje e rrjetit rajonal për disa orë.

Kjo broshurë ka për qëllim planifikimin individual të furnizimit. Prandaj, ju lutemi ta ruani broshurën.

Nëse gjatë furnizimit me energji elektrike ndodh që të ketë mungesë, Federata merr masa të ndryshme (Plani me katër faza):

- 1** Si masë e parë, Këshilli Federal do t'i bëjë thirrje popullsisë për kursim.
- 2** Si masë e dytë, Këshilli Federal mund të ndalojë përdorimin e disa aparateve e pajisjeve të caktuara. Për shembull, mund të ketë kufizime në zonën e pishinave të brendshme dhe saunave.
- 3** Nëse këto masa nuk janë të mjaftueshme, konsumatorët e mëdhenj duhet ta zvogëlojnë konsumin e tyre të energjisë elektrike me një përqindje të caktuar (racionalizim).
- 4** Nëse këto masa ende nuk japin efektin e duhur, atëherë Këshilli Federal do të vendosë përfikjen me rotacion të rrjetit për disa orë.

Kjo broshurë shtjellon masën e katërt: stakimin me rotaciontë rrjetit.

Çfarë janë stakimet me rotacion?

Stakimet me rotacion, të njohura gjithashtu si stakime ciklike ose me rotacion, janë stakime të planifikuara të rrjetit, gjatë të cilave zonave individuale dhe konsumatorëve të energjisë elektrike të lidhur me to u ndërpritet furnizimi me energji elektrike për një periudhë të caktuar kohore. Kjo do të thotë që energjia elektrike do të jetë e disponueshme vetëm me intervale të rregullta dhe në zona të caktuara (4 orë / 4 orë / 4 orë ose 4 orë / 8 orë / 4 orë, pra 4 orë pushim për 4 ose 8 orë furnizim).

Shembull 4 orë / 4 orë / 4 orë:

Nga ora 08:00 deri në orën 12:00 NUK ka energji elektrike;

Nga ora 12:00 deri në orën 16:00 ka energji elektrike;

Nga ora 16:00 deri në orën 20:00 NUK ka energji elektrike

e kështu me radhë.

Shembull 4 orë / 8 orë / 4 orë:

Nga ora 07:00 deri në orën 11:00 NUK ka energji elektrike;

Nga ora 11:00 deri në orën 19:00 ka energji elektrike;

Nga ora 19:00 deri në orën 23:00 NUK ka energji elektrike

e kështu me radhë.

Kur do të ndodhin stakimet me rotacion?

Nëse kërkesa për energji elektrike është më e madhe se sasia e energjisë elektrike të prodhuar, rrjeti elektrik mund të stakohet (“s’ka energji elektrike”). Për ta parandaluar këtë, Këshilli Federal do të urdhërojë stakime të kontrolluara të rrjetit në rast të mungesës së energjisë elektrike. Mund të supozohet se stakimet e planifikuara do të ndodhin vetëm në raste ekstremedhe kur ndërveprojnë disa faktorë. Faktorët përfshijnë rezervuarët e zbratur, temperaturat e ftohta, mbylljet e termocentraleve ose mungesën e mundësive të importit të energjisë elektrike.

Si mund të informohem se kur do të më ndërpritet furnizimi me energji elektrike?

Këshilli Federal do të japë informacion në lidhje me ndërprerjet në një konferencë për shtyp. Në këtë mënyrë do të informoheni se në cilën orë dhe me çfarë frekuence nuk do të ketë energji elektrike në zonën tuaj të banimit (shih shembujt në të majtë).

**Si mund
të përgatitem
që tani?**

Merrni furnizime rezervë të **(Këshillë e zgjuar – Furnizim** **emergjence):**

- Mblidhni rezerva ushqimore disaditore. Kini parasysh se disa ushqime që nuk kanë nevojë për frigorifer si dhe që mund të konsumohen edhe të ftohta e pa u gatuar (oriz, prodhime brumi, musli, peksimadhe, ushqime të konservuara, kafe, qumësht UHT, fruta të thata etj.).
- Nëse gjithsesi dëshironi të përgatisni një vakt të ngrohtë, ekziston alternativa e furnelave të kampingut, një Fondue-Rechaud apo një skarë me gaz për të ngrohur vaktet dhe ujin. Në rastet e përdorimit të pajisjeve të gatimit apo ngrohjes me zjarr të hapur, kini parasysh që të siguronit ajrosjen e duhur (rrezik helmimi me monoksid karboni).
- Nëse duhet të kujdeseni për foshnjat, fëmijët e vegjël ose të afërmit e sëmurë, është me vend që gjatë intervaleve me energji elektrike, si masë paraprake, të ngrohni ushqimin për fëmijët dhe/ose të zieni ujin dhe ta mbani atë të ngrohtë në enë termike.
- Siguroni rreth 9 litra ujë të pijshëm për person.
- Siguroni një furnizim me elektrik dore, bateri, qirinj, shkrepëse dhe çakmakë nëpër shtëpi për të siguruar dritë në rast të ndërprerjes së energjisë elektrike. Mos i lini qirinjtë të ndezur pa mbikëqyrje.
- Me ndihmën e një radioje me bateri ose radioje makine, mund të merrni gjithashtu informacion nga autoritetet në rast të ndërprerjes së energjisë.

- Ngrohja është e rëndësishme veçanërisht në dimër. Me batanije të trasha dhe veshje të ngrohta mund të kompensohet ndërprerja e ngrohjes në rast të ndërprerjes së energjisë elektrike për një kohë të gjatë.
- Nëse keni një oxhak ose sobë me dru, krijoni rezerva druri, briketa ose peleta.
- Meqenëse si pasojë e ndërprerjes së energjisë, preken edhe ATM-të mjetet elektronike të pagesës si kartat e debitit dhe të kreditit ose mundësia e pagesës me smartfon mund të dështojnë, Zyra Federale për Shërbimet Ekonomike Shtetërore rekomandon pagesën me para në dorë.
- Furnizohuni gjithashtu me sapun, letër higjienike, produkte farmaceutike për rast urgjence dhe medikamente.
- Mos harroni ushqimin për kafshët tuaja shtëpiake.

Çfarë duhet të marr parasysh nëse unë ose të afërmit që kanë nevojë për përkujdesje të përhershme kanë nevojë për kujdes mjekësor?

Mbani në dispozicion ilaçe dhe produkte higjienike për një javë. Bisedoni me mjekun tuaj për furnizimin e pajisjeve elektrike si aparatet e oksigjenit ose aparate për dializë në shtëpi etj. Personat privatë që janë të varur përgjithmonë nga energjia elektrike për arsye mjekësore duhet të shkojnë në spital me iniciativën e tyre PARA se të fillojnë stakimet e rrjetit, sepse vetëm atje do ketë energji elektrike gjatë stakimit të rrjetit.

**Çfarë të bëj
nëse stakimi me
rotacion bëhet i
pashmangshëm?**

- **Kontrolloni që të gjitha pajisjet elektrike që mund të përbëjnë rrezik kur rikthehet energjia të jenë të fikura (p.sh. sobat, hekurat etj.).**
- **Hiqini nga priza pajisjet tuaja elektrike PARA fillimit të stakimit, në mënyrë që të mos dëmtohen kur t'i ndizni përsëri.** Kur ndodh riaktivizimi i furnizimit me energji elektrike mund të shkaktohet rritje e tensionit që mund të dëmtojë pajisjet e ndjeshme.
- **Kur të kthehet energjia elektrike, ndizni pajisjet një nga një.** Kështu shmangni rrezikun e mbingarkesës së rrjetit të energjisë elektrike.
- **Shmangni përdorimin e ashensorit, një çerek ore përpara stakimit.**
- **Mos parkoni në garazhe nëntokësore ose në parkingje të siguruara me barriera elektrike.** Barriera nuk do të funksionojë më nëse rryma është e stakuar.
- **Shmangni telefonatat e panevojshme gjatë stakimit.** Në këtë mënyrë shmangni rrezikun e mbingarkimit të rrjetit. Telefononi në numrin e urgjencës vetëm në raste urgjente. Përkundrazi, dëgjoni radion (SRF), për t'u informuar. Për më shumë informacione, drejtojuni pikave të takimit për emergjencat, në bashkinë tuaj. Ju mund të mësoni se ku ndodhen ato në bashkinë/komunën tuaj, në vitrinat e lagjeve ose në www.notfalltreffpunkt.ch.

**Çfarë duhet
të kem
parasysh
gjatë
stakimit të
energjisë
elektrike?**

Kujdesi shtëpiak

A qëndrojnë të freskëta sendet e mia në frigorifer apo në ngrirje?

Gjatë stakimit, frigoriferët dhe ngrirësit duhet të hapen sa më rrallë! Ushqimi qëndron i ftohtë ose i ngrirë për disa orë edhe kur pajisja nuk furnizohet me energji elektrike.

A do të furnizohem me ujë të pijshëm gjatë ndërprerjes së energjisë elektrike?

Si rregull, furnizimi me ujë të pijshëm duhet të jetë i garantuar. Megjithatë, në shumë vende nevojiten pompa elektrike për furnizimin normal me ujë të pijshëm, të cilat duhet të funksionojnë me gjeneratorë emergjence gjatë ndërprerjes së energjisë elektrike. Prandaj, në raste individuale, mund të mos realizohet furnizimi me ujë të pijshëm. Vini re rekomandimin për furnizime emergjente (9 litra ujë të pijshëm për person në javë) dhe përdoreni ujin me masë.

A funksionojnë sistemet e ujërave të zeza gjatë ndërprerjes së energjisë elektrike?

Për pastrimin e ujërave të zeza nevojitet energji elektrike. Prandaj nuk mund të garantohet një pastrim i vazhdueshëm i ujërave të zeza. Si rrjedhojë, prodhoni sa më pak ujë të ndotur. Shpëlarja e tualetit funksionon me presion uji dhe për aq kohë sa garantohet furnizim me ujë të pijshëm.

A do të kem ende ujë të ngrohtë gjatë ndërprerjes?

Po, për sa kohë që boileri është të paktën gjysmë i mbushur kur fillon fikja, sasia e ujit të nxehtë duhet të jetë e mjaftueshme për disa persona, për shembull në një godinë me apartamente.

A vazhdon të funksionojë gjatë ndërprerjes sistemi im ngrohës?

Jo vetëm ngrohja elektrike, por edhe ngrohja me gaz dhe naftë, pompat e nxehtësisë dhe rrjetet e ngrohjes qendrore varen nga energjia elektrike. Prandaj, ngrohja nuk funksionon më nëse rrjeti i furnizimit me energji elektrike është stakuar.

Si mund të siguroj që banesa ime të qëndrojë e ngrohtë?

Ajroseni sa më pak të jetë e mundur gjatë ndërprerjes së energjisë. Mbyllni dyert e dhomave. Mbyllni grilat dhe qepenat gjatë natës. Vishni rroba të ngrohta.

A funksionon sistemi im fotovoltaiik kur nuk ka energji elektrike?

Jo, nëse nuk keni një zgjidhje të vetëmjaftueshme.

Çfarë nuk më lejohet të bëj më?

Çfarë duhet të kem parasysh?

- Shmangni ashensorët.
- Në rast se keni derë elektrike garazhi parkojeni makinën jashtë.
- Lërimi të ngritura qepenat elektrikë gjatë ndërprerjes së energjisë elektrike (gjatë ditës).
- Kalojini dyert elektrike në modalitetin manual.

Rrjeti telefonik dhe celular

A funksionon rrjeti telefonik dhe ai celular?

Kudo ku ka energji elektrike, në thelb është e mundur të bësh thirrje telefonike. Transmetuesit në shtyllat e telefonisë celulare janë të pajisur me bateri, në mënyrë që sistemet të mund të vazhdojnë të punojnë për të paktën një orë në rast të ndërprerjes së energjisë elektrike.

Qendrat kryesore nga ku transmetohen sinjalet nga kullat e shumta të transmetimit mund të funksionojnë deri në katër orë pa energji elektrike. Edhe qendrat e të dhënave janë gjithashtu të pajisura me sisteme energjetike emergjente që të mund të funksionojnë të paktën 72 orë. Në rast të një ndërprerjeje më të gjatë të energjisë elektrike, rrjeti telefonik dhe celular mund të ndërpriten së funksionuari.

Si mund të bëhen thirrjet urgjente?

Nëse telefoni celular dhe rrjeti celular nuk funksionojnë më, shkoni në një nga të ashtuquajturat pika takimi për emergjencat. Vendndodhjen e tyre mund ta gjeni te administrata e bashkisë/komunës suaj, te vitrinat në lagje ose në www.notfalltreffpunkt.ch.

Në pikën e takimit për emergjencat do të merrni informacion mbi situatën dhe mund të bëni thirrje urgjente te shërbimet e urgjencës. Mund të mësoni se kur janë të hapura pikat e takimit për emergjencat në radio ose nëpërmjet Alertswiss (www.alert.swiss ose aplikacionit).

Mbledhja e informacionit

Si mund të marr më mirë informacion?

Mënyra më e mirë për t'u informuar është nëpërmjet radios (SRF). Merrni paraprakisht një radio me bateri (mos harroni bateritë rezervë), një radio makine ose një radio dore.

A vazhdon të më vijë posta?

Sistemi postar do të ndikohej rëndë nga mungesa e energjisë. Dorëzimi i rregullt i postës nuk mund të garantohet. Prandaj duhet të merren parasysh vonesa.

A do vazhdojë të më vijë gazeta?

Për shkak të sfidave logjistike dhe kufizimeve në punën gazetareske, publikimi dhe shpërndarja e medias së shkruar ditore nuk mund të garantohet.

Furnizimet mjekësore dhe urgjencat

Cilat institucione mjekësore dhe kujdesi vazhdojnë të jenë funksionale?

Spitalet më të mëdha do të kenë gjithmonë energji elektrike.

Çfarë duhet të marr parasysh nëse unë ose të afërmit që kanë nevojë për kujdes mjekësor apo aparaturat e mjetet ndihmëse varen nga energjia elektrike?

Individët privatë që janë të varur në mënyrë të përhershme nga energjia elektrike për arsye mjekësore (pajisja e oksigjenit, aparati i dializës në shtëpi etj.) duhet të shkojnë në spital me iniciativën e tyre PARA fillimit të ndërprerjes, pasi energjia elektrike vetëm atje do të jetë e disponueshme gjatë stakimit me rotacion.

A do t'i marr të gjitha ilaçet që më nevojiten?

Stakimet do të njoftohen paraprakisht, ndaj ju lutemi të merrni masa paraprake dhe mbani në dispozicion medikamentet tuaja të nevojshme në shtëpi.

Si të veprojmë në një rast urgjence mjekësore?

Nëse keni nevojë për ndihmë, provoni numrat e zakonshëm të urgjencës. Nëse rrjeti telefonik ndalon së funksionuari, shkoni në pikën më të afërt të takimit për emergjencat ose kërkoni ndihmë nga një fqinj nëse nuk mund të shkoni vetë në pikën e takimit për emergjencat. Vendndodhjet e tyre mund t'i gjeni te administrata e bashkisë/komunës suaj, te vitrinat në lagje ose www.notfalltreffpunkt.ch.

Çfarë të bëjmë nëse ka zjarr?

Telefonojini zjarrfikëses. Nëse rrjeti telefonik ndalon së punuari, shkoni në pikën më të afërt të takimit për emergjencat. Vendndodhjen e tyre mund ta gjeni te administrata e bashkisë/

komunës suaj, te vitrinat në lagje ose në www.nofalltreffpunkt.ch. Njihuni paraprakisht me trajtimin e aparateve të zjarrit, batanijeve të shuarjes së zjarrit dhe shtyllave të shuarjes me ujë (ku ndodhen ato në shtëpi? lexoni manualin e përdorimit).

Qarkullimi rrugor dhe transporti publik

A mund të përdor transportin publik?

Gjatë ndërprerjeve, transporti publik do të kufizohet shumë. Autobusët me naftë ndoshta do të zëvendësojnë autobusët elektrikë dhe tramvajet. Tabelat dhe makinat e biletave nuk do të funksionojnë, autobusët nuk do të qarkullojnë sipas orarit të rregullt. Do të ndërpritet qarkullimi i trenave.

A do vazhdojë të funksionojë infrastruktura rrugore (semaforët, ndriçimi rrugor, vendkalimet mbi nivel, barrierat etj.)?

Stakimet me rotacion kanë ndikim në infrastrukturën rrugore: Semaforët dhe ndriçimi rrugor nuk do të funksionojnë më, vendkalimet mbi nivel, barrierat dhe tunelet (ajrimi dhe dritat) ndikohen gjithashtu nga ndërprerja e energjisë.

A mund të furnizohem me karburant gjatë stakimeve me rotacion?

Jo në pikat e karburantit që ndodhen në zonat e ndërprerjes së energjisë elektrike. Furnizuesit kanë nevojë për energji elektrike për të punuar.

Qarkullimi ajror: A mund të fluturoj për pushime?

Furnizimi me energji emergjente i aeroporteve përkatëse është subjekt i operatorëve të tyre; nëse dhe kur do jetë i mundur fluturimi, nuk mund të thuhet për momentin.

Pazari

A mund të bëj pazar gjatë stakimeve me rotacion?

Idealisht, duhet t'i keni bërë furnizimet ushqimore emergjente në mënyrë që të jeni të furnizuar gjatë ndërprerjeve të energjisë elektrike. Nëse duhet të bëni pazar gjithsesi, kini parasysh se edhe shitësit me pakicë preken nga ndërprerjet. Oraret e zakonshme të hapjes nuk mund të garantohen. Merrni me vete para të thata.

A mund të vazhdoj të paguaj me një kartë EC ose Twint?

Jo, sistemet e pagesave me kartë dhe ato celulare nuk funksionojnë më. Sigurohuni që të keni gjithmonë para me vete.

Cilat mundësi pazari do të vazhdojnë të funksionojnë apo do të ndërpriten?

Është e vështirë të parashikohet. Degët e shitësve të mëdhenj mund të mbyllen plotësisht. Dyqanet e vogla të lagjeve/fshatrave mund të jenë ende të hapura. Orari i hapjes do të përshtatet.

Si mund të përballem me mungesat në shtëpi?

Para se të bëni pazar, shikoni ofertat e mundshme të shkëmbimit në lagje me fqinjët dhe me miqtë. Gjithashtu jini sa më solidarë me fqinjët dhe të moshuarit që nuk lëvizin dot. Ndhmoni njëri-tjetrin.

Puna dhe shkolla

A duhet të shkoj në punë gjatë ndërprerjeve të energjisë elektrike?

Sqaroni paraprakisht me punëdhënësin nëse ju lejohet të qëndroni në zyrën e shtëpisë gjatë ndërprerjeve ose nëse duhet të shkoni me makinë në punë.

A do të mbyllen shkollat gjatë stakimeve me rotacion?

Sistemi shkollor do të vazhdojë të funksionojë sa më gjatë të jetë e mundur.

**Faqe
interneti dhe
informacione
të dobishme**

Zyra Federale për Ekonominë dhe Furnizimin Krahinor

bwl.admin.ch

OSTRAL

ostral.ch

Faqja e fushatës "Mos u zhduk"

nicht-verschwenden.ch

Hotline 0800 005 005

hotline@bwl.admin.ch

Pikë takimi për emergjencat

notfalltreffpunkt.ch

Kjo broshurë është hartuar me kujdesin më të madh. Për saktësinë, plotësinë dhe statusin e përditësimit të përmbajtjeve, nuk mund të japim asnjë garanci dhe nuk mbajmë përgjegjësi.

Lista e furnizimit

Pije dhe ushqime

- 9 litra ujë të pijshëm për person
- Oriz, prodhime brumi, bollgur, fruta të thata etj.
- Ushqim i konservuar me perime, kërpudha dhe fruta
- Ushqime të gatshme (p.sh. Rosti ose supë e gatshme)
- Mish i thatë dhe produkte peshku
- Peksimadhe ose bukë e freskët
- Musli, fruta të thata, arra
- Djathë i fortë, djathë i shkrirë
- Miell, maja e thatë
- Sheqer, kripë, piper, lëng mishi, vaj ose yndyrna të tjera
- Reçel, mjaltë, çokollatë
- Qumësht UHT, qumësht i kondensuar
- Kafe, kakao dhe çaj
- Ushqime të veçanta (p.sh. ushqim për fëmijë ose të përshtatshme për intolerancat ushqimore)

Medikamente shtëpiake dhe produkte higjiene

- Sapun, dezinfektues, maska higjienike
- Letër higjienike
- Medikamente personale

Teknologji

- Radio me bateri duke përfshirë bateri rezervë, radio dore
- Elektrik dore përfshirë bateri rezervë
- Qirinj, shkrepëse, çakmakë
- Tenxhere me gaz, Fondue-Rechaud, skarë
- Karikues rezervë

Të tjera

- Para të thata
- Ushqim për kafshët shtëpiake

